

In memoriam Paula Marissink (19 mei 1964- 28 juni 2017)

Toen Paula ziek werd en ze al wist dat ze niet meer beter zou worden, heeft ze mij gevraagd of ik iets op haar begrafenis zou willen vertellen over haar leven als danseres. Dat vind ik een grote eer, want Paula was degene die mij het meest beïnvloedt heeft in de dans. Zij was “mijn” lerares.

In een kleine bewerking van deze afscheidsrede wil ik op mijn site aandacht besteden aan deze bijzonder begaafde danseres die één van de pioniers was van de buikdans in Nederland

Een jaar of 27 geleden kwam ik bij haar op les. Ik kende haar eigenlijk al langer want we zaten in het gezamenlijke eerste jaar van onze studies culturele antropologie en sociologie. En ik wist dat ze buikdanseres was, zelfs heeft ze toen op de universiteit een workshop buikdansen voor mannen gegeven maar hoewel het mijn nieuwsgierigheid prikkelde, deed ik niet mee. Ik had weinig contact met Paula en eigenlijk was ik ook wel een beetje bang van haar. Tot ik jaren later, pas na mijn studie, uit pure nieuwsgierigheid en op zoek naar een dansvorm die bij me paste, toch bij de Oriëntaalse dans terecht kwam. Die dansvorm bleek een schot in de roos voor mij. Het was precies dat wat ik altijd gezocht had en na een jaartje lessen bij een lerares die bij mij in de buurt woonde, gaf deze lerares mij het advies om bij een andere lerares te gaan lessen. En dat bleek Paula te zijn. Dit bleek wederom een schot in de roos.

Paula bleek bij nadere kennismaking veel vriendelijker en benaderbaarder te zijn. De lessen waren gezellig ondanks dat er hard gewerkt werd en nauwelijks werd gekletst en ik leerde ontzettend veel. Over ritmes, stijlen, improvisatie, de muziek weergeven, achtergronden en niet in de laatste plaats het ontwikkelen van een eigen persoonlijke stijl. Als een droge spons zoog ik het op. Al snel kwam ik er achter dat ze Nederlandse top was. De buikdans stond in Nederland nog in de kinderschoenen maar zij was één van de danseressen die al veel verder waren. Ze nodigde buitenlandse docenten uit, begon een tijdschrift over Oriëntaalse dans en ontwikkelde zich nog verder. Ik heb zelf heel veel lessen gevolgd en denk dat Paula's lessen niets onder hebben gedaan voor welke masterclass van een internationale “beroemde” docent dan ook. Om eerlijk te zijn: van haar leerde ik meestal méér. Als geen ander kon ze muziek of een beweging analyseren en zó verwoorden dat je het gewoon kon voelen. Dat is een fantastische gave

Ik leerde van haar te kijken en vooral kritisch te kijken: wáárom is iets mooi of goed of wáárom juist niet, neem niet alles aan wat je over deze dans hoort, ga voor de waarheid en

de eerlijkheid. Ik leerde dat buikdans niet een opeenhoping van "isolaties" is zoals westerlingen vinden maar dat er een hele wereld áchter zit die niets met isolaties van doen hebben. Aan dit proces hielpen haar zeer gefundeerde lessen erg mee want ik heb een groot pakket aan kennis en inzichten van haar meegekregen

Als uitvoerend danseres hadden Paula's optredens vaak iets speciaals. Met haar vloeiende techniek, sterke aarding, muzikaliteit en bij tijd en wijle engelachtige, serene uitstraling op het podium had haar dans een eeuwigheidswaarde en kreeg het een dimensie die het tot kunst maakte. Bijna niemand had zulke mooie armbewegingen als Paula en bijna niemand kon zó het maximale uit een minimaal aantal bewegingen halen.

Helaas moest ze in 2001 stoppen met dansen vanwege heupproblemen. Pas later kwam ik er achter dat het afscheid nemen van de dans haar veel zwaarder was gevallen dan ze had willen toegeven. De pijn van het moeten stoppen was veel groter dan de onverschilligheid die ze er over uitstraalde. Maar in de healing-tao vond ze een nieuwe roeping en ging ze-- doordat er zoveel overlap is met buikdans -- workshops lichaamsbewustzijn voor buikdanseressen geven. In die workshops kwamen al haar kennis en vaardigheden bij elkaar. En toen viel bij mij het kwartje pas echt en kwam ik er achter dat buikdans spelen met energie is en dat het dezelfde bron heeft als andere oosterse bewegingsleren. Dat je door het bij jezelf te houden en door je eigen stijl te ontwikkelen en niet een choreografietje van een ander na te dansen juist een spirituele lading krijgt in je dans en dat je met pure eenvoud kunt volstaan. Want waar Paula van gruwde was de quasi spirituele kitscherige klatergoud doorgechoreografeerde Eftelingbuikdans waarin uiterlijk vertoon, onnodige ingewikkelde bewegingen en het plaatje belangrijker zijn dan de inhoud. Haar credo was echtheid en eenvoud. En het leek of in die tijd van deze workshops haar lesgeven nog sterker was geworden. Haar dans werd, doordat ze zich door haar kunstheup moest beperken in haar beweging, nog verfijnder en benaderde nog meer de essentie. Sterker nog, soms wás ze de essentie zelf. Het was ook voor het eerst toen dat ik complimenten van haar kreeg. Dan moet het toch inmiddels ergens op lijken dacht ik, want Paula was uiterst spaarzaam met complimenten en hield je met je beide benen op de grond

Het klinkt allemaal heel serieus wat ik vertel maar Paula werd al snel ook een goede vriendin met wie je hartelijk kon lachen. We konden in een deuk liggen over het buikdanswereldje, om de mensen die zichzelf zo serieus namen, zulke ego's hadden maar waarbinnen een ongelofelijke onzekerheid schuilde. Ik maakte haar aan het lachen door bekende danseressen na te doen in hun beweging en we hebben zelfs nog eens een duet gemaakt, allebei in een oranje kostuum op klassieke Egyptische muziek, maar toen lag het publiek in een deuk over óns. Al na enkele seconden, en toen moesten we nog 5 minuten. Die stevige robuuste vrouw in duet met een niet zo robuuste man. Gelukkig konden we er zelf de humor ook van inzien maar we hebben nooit meer samen opgetreden.

Lieve Paula,

het was niet rechtvaardig dat je zo vroeg moest stoppen met dansen zoals het niet rechtvaardig is dat je zo jong zo ziek werd en moest sterven. Maar het leven is niet rechtvaardig, hoe graag we dat ook zouden willen. Het laatste jaar was zwaar en je zag de realiteit van de uitgezaaide kanker voor ogen. Soms waren er momenten van ontroering hoewel sentiment je vreemd was. Sterker nog je haatte dat. Maar we moesten beiden een traantje wegpinken om het afscheidsboekje wat je buurjongen Bram samen met zijn moeder voor je gemaakt heeft. Want dat was écht. Met jou gaat een goede vriendin heen en een sterke persoonlijkheid. Ik zal je dankbaar zijn en blijven voor je danslessen, je inzicht en je scherpzinnigheid, het filosoferen over van alles en nog wat, de etentjes bij het Surinaamse restaurant waar we altijd heel voorspelbaar beiden kip met pom aten, en onze gezamenlijke liefde voor de natuur. Het werken in de moestuin in Nieuwegein, de zware kleigrond spitten, aardappels rooien, sperzieboontjes plukken. Ik zie de waterstruik bij het keukenraam in je tuin in Kamerik, ik zie ons op veenmollen jagen, hoor de kikkers in de sloot. Deze beelden zal ik me blijven herinneren en ze passen bij jou

De avond voor je dood, ontving ik een laatste berichtje van je. Je had een goede dag gehad en voelde je vredig. Morgen ga ik op reis naar het grote onbekende schreef je in je bericht. Ik was blij met je bericht want nu hadden we echt afscheid genomen en had ik het gevoel dat ik je kon laten gaan.

Lieve Paula, goede reis !